

คู่มือการปฏิบัติงาน กลุ่มนโยบายและแผน พ.ศ. 2566

งานนโยบายและแผน

- การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา
- การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

นางสาวนวพร เอกตะคุ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

กลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ มีภารกิจหลักตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.๒๕๖๐ ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการจัดทำ นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้จัดทำคู่มือการดำเนินการวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี) และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และได้รวบรวมระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานนโยบายและแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในงนนโยบาย และแผน การดำเนินการวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี) รวมถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สำหรับผู้ที่สนใจศึกษารวมถึงเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นวพร เอกตะคุ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

กลุ่มนโยบายและแผน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา	๑
การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี)	๓
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	๕
ภาคผนวก	๗

การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ สรุป นโยบายการจัดการศึกษาตามนโยบาย จุดเน้นของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด / จังหวัด ผลการดำเนินงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาการกำหนดกรอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต ๕ ให้สอดคล้องกับทิศทางการจัดการศึกษา การพัฒนาประเทศ สังคม ชุมชนในท้องถิ่น เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการ และบริบทของสถานศึกษาแต่ละพื้นที่

ขอบเขตของงาน

๑) รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ สรุป นโยบายการจัดการศึกษาตามนโยบาย จุดเน้นของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด / จังหวัด ผลการดำเนินงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

๒) ส่งเสริม สนับสนุนการนำนโยบาย จุดเน้น ไปสู่การปฏิบัติในระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษา

คำจำกัดความ

พัฒนานโยบาย หมายถึง การดำเนินงานเพื่อศึกษา วิเคราะห์ สรุป เพื่อพัฒนาการกำหนด กรอบ นโยบายและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต ๕ ให้สอดคล้องกับทิศทาง การจัดการศึกษา การพัฒนาประเทศ สังคม ชุมชนในท้องถิ่น เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการ และบริบท ของสถานศึกษาแต่ละพื้นที่

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑) ศึกษา วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและ ศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพื้นที่การศึกษา

๒) ศึกษาผลการดำเนินงานหรือการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและ สถานศึกษา

๓) ศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลการจัดการศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของสำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา

๔) ศึกษา วิเคราะห์กรอบทิศทางพัฒนาการศึกษาในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่ในกรอบ ที่ผ่านมาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕) จัดทำเอกสารสรุปผลข้อมูลสารสนเทศ กรอบนโยบาย จุดเน้นและเป้าหมายการจัดการศึกษาทุกระดับ เพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี และเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)
- ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)
- ๓) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)
- ๔) นโยบาย จุดเน้นของรัฐบาล ของกระทรวงศึกษาธิการ
- ๕) แผนปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๖) แผนยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัด/จังหวัด
- ๗) แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด
- ๘) รายงานการศึกษา การวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
- ๙) รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี)

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ สำหรับใช้เป็กรอบทิศทางและแนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบระยะเวลา ๕ ปี

ขอบเขตของงาน

- ๑) การทบทวนภารกิจจัดการศึกษาที่ผ่านมา
- ๒) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำจำกัดความ

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี) หมายถึง เอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและมีลักษณะเฉพาะเจาะจงในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๕ โดยมีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ มีการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมประเมิน สถานภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาแล้วจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็กรอบทิศทางและแนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบระยะเวลา ๕ ปี

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๑) ทบทวนภารกิจจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๒) ศึกษารายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
- ๓) วิเคราะห์ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และประเมินสถานภาพของเขตพื้นที่การศึกษา
- ๔) ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะทำงานเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์กลยุทธ์ จุดเน้นการ พัฒนา คานิยม เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕
- ๕) กำหนดผลผลิต ผลลัพธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ เป้าหมายและกรอบแผนงาน/โครงการ
- ๖) จัดทำเอกสาร (ร่าง) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี) เสนอต่อคณะผู้บริหาร ระดับเขตพื้นที่ และปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอ
- ๗) นำเสนอ (ร่าง) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี) ขอความเห็นชอบต่อ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และ ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอ
- ๘) จัดทำเอกสารแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี)

๙) แจงบุคลากรทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาในสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑๐) เผยแพร่ประกาศต่อสาธารณชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทราบอย่างทั่วถึง

๑๑) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี)

๑๒) ติดตาม ประเมิน สรุปและรายงานผล

เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๓) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

๔) นโยบาย จุดเน้นของรัฐบาล ของกระทรวงศึกษาธิการ

๕) แผนปฏิบัติการราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖) แผนยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัด/จังหวัด

๗) แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด

๘) รายงานการศึกษา การวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

๙) รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑๐) ข้อมูลสารสนเทศการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ.

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕ สำหรับใช้เป็นกรอบทิศทางและแนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบระยะเวลา ๑ ปงบประมาณ

ขอบเขตของงาน

- ๑) แผนปฏิบัติการประจำปี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕
- ๒) นำและขับเคลื่อนนโยบายและสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย

คำจำกัดความ

แผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึงการนำเอาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ป) มากำหนดกรอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาในรอบระยะเวลา ๑ ปี มีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตัวชี้วัด ความสำเร็จ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ พร้อมนำและขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การดำเนินงานเกิดผลลัพธ์จริงเชิงประจักษ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในปีนั้น

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๑) ศึกษา วิเคราะห์รายละเอียดแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ป)
- ๒) ศึกษา วิเคราะห์ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา และข้อมูลสารสนเทศ
- ๓) ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะทำงานเพื่อ
 - ๓.๑) กำหนดกรอบนโยบายและทิศทางการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษาในรอบระยะเวลา ๑ ปี
 - ๓.๒) กำหนดผลผลิต ผลลัพธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ เป้าหมายและกรอบแผนงาน/โครงการ และ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบที่ต้องดำเนินการในรอบระยะเวลา ๑ ปี
- ๔) จัดทำเอกสาร (ร่าง) แผนปฏิบัติการประจำปี เสนอต่อทีมบริหารระดับเขตพื้นที่ และปรับปรุงแก้ไข
- ๕) นำเสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการศึกษาธิการ จังหวัด และ ปรับปรุงแก้ไข ตามขอเสนอ
- ๖) จัดทำเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
- ๗) แจงบุคลากรทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาในสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และเสนอ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๘) เผยแพร่ประกาศต่อสาธารณชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง
- ๙) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

๑๐) ติดตาม รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานรอบ ๖ เดือน ๙ เดือน ๑๒ เดือน

๑๑) ประเมิน สรุปและรายงานผล

เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๓) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

๔) นโยบาย จุดเน้นของรัฐบาล ของกระทรวงศึกษาธิการ

๕) แผนปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖) แผนยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัด/จังหวัด

๗) แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด

๘) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนกลยุทธ์ ๕ ปี)

๙) รายงานการศึกษา การวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

๑๐) รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑๑) ข้อมูลสารสนเทศการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ.

ภาคผนวก

๗ ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของไทย

:: พระบรมราโชวาทด้านการศึกษา

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร

การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียน 4 ด้าน

1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- 1) มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อชาติบ้านเมือง
- 2) ยึดมั่นในศาสนา
- 3) มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์
- 4) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม

- 1) รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดี-ที่ถูกต้อง สิ่งชั่ว-สิ่งดี
- 2) ปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบที่ดีงาม
- 3) ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดีที่ชั่ว
- 4) ช่วยสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง

3. มีงานทำ มีอาชีพ

1) การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้ได้กรักรงาน สู้งาน ทำงานจนสำเร็จ

2) การอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด

3) ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัว

4. เป็นพลเมืองดี

1) การเป็นพลเมืองดีเป็นหน้าที่ของทุกคน

2) ครอบครัว สถานศึกษา และสถานประกอบการ ต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี

3) การเป็นพลเมืองดี คือ เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ เช่น งานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศลให้ทำด้วยความมีน้ำใจ และความเอื้ออาทร

:: ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนสำคัญ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) มีเป้าหมายในการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีแก่ผู้เรียน ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 ตระหนักถึงปัญหาของผู้เรียนที่หลากหลาย สร้างความเสมอภาคและโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ตลอดจนเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 -2570) ที่มีเป้าหมายการพัฒนา โดยเฉพาะหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่ง อนาคต

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 มีกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถ เข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงาน ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้าน การศึกษา (ฉบับปรับปรุง) และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่อง การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

:: นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ใน 7 เรื่อง ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

1) การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย โดยเร่งสร้างความปลอดภัยให้สถานศึกษา ป้องกัน สถานศึกษาจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ และอื่น ๆ เร่งปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้บูรณา การในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะและ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม เร่งพัฒนาบทบาทและภารกิจของหน่วยงานด้านความปลอดภัย ให้คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

2) การยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ จัดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาและบูรณาการกระบวนการ จัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลฐานสมรรถนะ พัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ พัฒนารูปแบบการ จัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม จัดการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคลของ ผู้เรียน ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลาย ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออมให้กับ ผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ไปใช้ในการวางแผน พัฒนาการจัดการเรียนการสอน

3) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย โดยพัฒนาระบบ ข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนเด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อรับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพ พัฒนาข้อมูลและทางเลือกที่หลากหลาย

ให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งกลุ่ม NEETs ในการเข้าถึงการศึกษา การเรียนรู้ และการฝึกอาชีพอย่างเท่าเทียม

4) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยพัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ โดยการ Re-skill Up-skill และ New skill

5) การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล พัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการพลเรือนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

6) การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล โดยขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ 4.0 ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลัก ในการดำเนินงาน การเชื่อมโยงและการแบ่งปันข้อมูล การส่งเสริมความร่วมมือ บูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับระบบราชการ 4.0 สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในทุกเวลา ทุกสถานที่ ทุกอุปกรณ์และทุกช่องทาง ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในระบบการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่งและสายงานต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการให้เป็นไปตามกลไกการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และ

7) การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเร่งรัดการดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติควบคู่กับการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

:: นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงนโยบายด้านการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในทุกด้าน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และแผนอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ และกำหนดจุดเน้นใน 9 เรื่อง ดังนี้

นโยบาย 4 ด้าน

1. ด้านความปลอดภัย

1.1 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยของผู้เรียนทุกคน พร้อมเสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยอย่างเข้มข้น ให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จากโรคร้ายต่าง ๆ ภัยพิบัติ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ

- 1.2 ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 1.3 สร้างภูมิคุ้มกัน การรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี ในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)

2. ด้านโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 - 6 ปีทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษา สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลปกป้อง เพื่อให้มีพัฒนาการครบทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าถึงโอกาส ความเสมอภาค และได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสำหรับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

2.3 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าถึงโอกาส ความเสมอภาค และได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.4 ส่งเสริมเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและจัดหาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้ การฝึกอาชีพ เพื่อให้ทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้

2.5 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะการดูแลและป้องกันไม่ให้นักเรียนออกจากระบบการศึกษา และช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบ

3. ด้านคุณภาพ

3.1 ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาที่มีความพร้อม ให้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นสมรรถนะไปใช้ตามศักยภาพของสถานศึกษา ให้สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบท

3.2 พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่เหมาะสมตามช่วงวัย สามารถจัดการตนเอง มีการคิดขั้นสูง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงานของตนเองและร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม เป็นพลเมืองที่ดี มีศีลธรรม และอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.3 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การมีอาชีพ มีงานทำ และส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3.4 ส่งเสริม และพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียน ให้ควบคู่การเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งส่งเสริมการนำระบบธนาคารหน่วยกิตมาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียนในสถานศึกษา

3.5 พัฒนา ส่งเสริม ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งบุคลากรสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ

4. ด้านประสิทธิภาพ

4.1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักธรรมาภิบาล

4.2 นำเทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการฐานข้อมูล มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.3 ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน และแสวงหาการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

4.4 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ และโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

4.5 เพิ่มประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และปรับกระบวนการนิเทศติดตาม และประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)

จุดเน้น 9 จุดเน้น

จุดเน้นที่ 1 เร่งแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา พื้นที่ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss Recovery) ให้กับผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งลดความเครียดและสุขภาพจิตของผู้เรียน

จุดเน้นที่ 2 เสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแล ความปลอดภัยแก่นักเรียน ด้วยระบบมาตรฐานความปลอดภัยกระทรวงศึกษาธิการ (MOE Safety Platform)

จุดเน้นที่ 3 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 - 6 ปี และผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และป้องกันการหลุดออกจากระบบ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน และเด็กพิการ ที่ค้นพบจากการปักหมุดบ้านเด็กพิการ ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

จุดเน้นที่ 4 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะ และการจัดทำกรอบหลักสูตร รวมทั้งจัดกระบวนการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน

จุดเน้นที่ 5 จัดการอบรมครูโดยใช้พื้นที่เป็นฐานควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

จุดเน้นที่ 6 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์ กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) มีการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment for learning) เพื่อให้เกิดสมรรถนะกับผู้เรียนทุกระดับ

จุดเน้นที่ 7 ยกระดับคุณภาพของนักเรียนประจำพักนอน สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สูงห่างไกล และถิ่นทุรกันดาร

จุดเน้นที่ 8 มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ทุกระดับ

จุดเน้นที่ 9 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยการจัดสรรกรอบเงินงบประมาณ (Block Grant) ตามหลักธรรมาภิบาล ให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ตัวชี้วัดตามนโยบายเร่งด่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประจำปีงบประมาณ 2566

1. ระดับความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัยและการบริหารสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
ความสอดคล้องกับนโยบาย
2. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการ “พาน้องกลับมาเรียน”
3. ระดับความสำเร็จของการจัดการศึกษาตามแนวพระบรมราโชวาท รัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ
4. ระดับความสำเร็จของกานำผล RT หรือ NT หรือ O-NET หรือผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนอื่นๆ
ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
6. ระดับความสำเร็จของการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ
7. ระดับความสำเร็จของการแก้ไขภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ของผู้เรียน
8. ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยใช้กระบวนการสถานักเรียน
9. ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง คุณธรรมจริยธรรม
10. ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จ
ตามเป้าหมาย

และตัวชี้วัดเพิ่มเติม :: ระดับความสำเร็จของการค้นพบต้นแบบ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ชุมชน ที่เป็นเลิศ
 ด้านการศึกษาและการสนับสนุนการศึกษา

กลุ่มนโยบายและแผน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

